

De hefboom

Versie 1.0

Achtergrond/hypothese

In de hedendaagse samenleving waar wij deel van uitmaken gaat een aantal zaken verkeerd.

In onze hypothese is de belangrijkste drijvende factor daarachter, het feit dat de rol van geld is veranderd van middel tot doel met als gevolg een allesoverheersende economische dominantie.

Probleemstelling

- Hoe kunnen we bewerkstelligen dat het creëren van waarde de drijvende kracht wordt achter het menselijk handelen in alle lagen van de samenleving.
- *Marktwerking bepaalt steeds meer aspecten van de samenleving zoals zorg, cultuur, recht, liefde. Voor deze aspecten is marktwerking echter niet het juiste verdelingsprincipe. Daar zijn begrippen als: collectieve verantwoordelijkheid, individuele vrijheid, verscheidenheid, rechtvaardigheid, zorg voor elkaar, toepasselijke principes.
Het begrip waarde wordt dus gekenmerkt door een verscheidenheid aan aspecten die - afhankelijk van het onderwerp - in wisselende samenstelling gezamenlijk de weging bepalen.
Bij het nemen van (politieke)besluiten, bepalen van strategische richting, maar ook individuele keuzes moet dit ons handelen gaan bepalen.*
- *Overigens zit er natuurlijk ook nog een groot probleem in het feit dat de economische agenda ten onrechte altijd belangrijker geacht wordt dan de andere aspecten van de samenleving zoals hierboven genoemd. Daardoor worden economische effecten automatisch onevenredig belangrijk in de weging bij het maken van keuzes. Er zal dus meer balans moeten komen in de rol van de economie ten opzichte van de andere aspecten van de samenleving om tot een evenwichtige weging te kunnen komen.*

In mijn wereld.....

- *Is individueel geluk en succes in balans met collectief geluk en succes.*
- *Is er een collectief besef dat welbevinden wordt bepaald door de juiste balans in een geheel van materiele en immateriële factoren.*
- *Is iedereen verantwoordelijk voor zowel zijn eigen wel en wee, als het wel en wee van de ander, als het wel en wee van de samenleving als geheel.*
- *Zet iedereen zijn specifieke kwaliteiten in ten bate van de samenleving en ten bate van zichzelf.*
- *Gebruikt iedereen wat hij in overvloed heeft niet om nog meer overvloed te krijgen, maar om het tekort van een ander te helpen verminderen.
(NB in alle aspecten niet alleen materieel).*
- *Zijn we ons bewust van de verbondenheid van alle mensen.*
- *Is er respect voor ieders rol in de samenleving en houden we elkaar scherp.*
- *Is het normaal om om hulp te vragen en om hulp te geven.*
- *Valt niemand buiten de boot. Er is ruimte voor eigenheid.*
- *Hebben kunstenaars net zoveel te vertellen als economen.*
- *Nemen we de ruimte om samen te genieten van de schoonheid van de wereld, van de menselijke cultuur en van de mensen om ons heen en voelen we ons verantwoordelijk voor de instandhouding daarvan.*

Eisen aan & kenmerken van de oplossing

- High impact (in principe wereldwijd)
- Ander gedrag van mensen
- Persoonlijke belang/waarde voor het individu (in sync/in balans) met die voor de groep, het land, de mensheid, de wereld
- Voor iedereen waarneembare resultaten: iedereen profiteert dus ontstaat een self propelling mechanisme
- Geven in plaats van nemen, delen in plaats van bezitten
- Sustainable dwz inhoud borgen in DNA mensheid en in structuur en processen
- Nieuwe eenheid om waarde uit te drukken (naast dollar en euro voor materiele zaken)
- Nieuwe definitie van productiviteit
- Nieuwe definitie van groei

Uitgangspunten bij de poging tot ordening

- De mens is geneigd tot het goede, kwaadwillenden zullen zichzelf isoleren
- Vier lagen: sociaal, lokaal, regionaal, globaal.
- Principe: decentrale regie, dus verantwoordelijkheid en invloed (macht) zo laag mogelijk.
- Besturing gezamenlijke/overkoepelende activiteiten (bedrijven) via coöperatie principe
- Kennis is van iedereen
- Als het praktisch of noodzakelijk blijkt om op een bepaald niveau een extra 'tussenniveau' te creëren dan kan dat, echter uitsluitend met instemming van het naast lagere niveau. (europa!?)
- Innovatie gaat om waardecreatie, materiele winst bestaat niet
- Elke entiteit profiteert maximaal van zijn eigen waardecreatie. Entiteiten op hetzelfde niveau ondersteunen elkaar (krachten bundeling, schaarste, schaalgrootte, noodsituaties)
- Geen belemmeringen op lokaal/regionaal niveau (bijvoorbeeld: bescherming Europese markt).
- Follow the money: besteding horizontaal binnen elke laag en afdracht alleen naar naast hogere laag onder voorwaarde van verantwoording.
- Verantwoording verschuldigd horizontaal: binnen de laag van de samenleving en verticaal: naar onderliggende laag.
- Elke 'overheid' zal dus moeten onderhandelen met onderliggende lagen over eisen en randvoorwaarden om akkoord te verkrijgen.

De vier lagen van de samenleving

- Het niveau **sociaal** wordt gekenmerkt door een hoge mate van informele structuren, regels en verbanden. Voorbeelden zijn een wijk, een hofje, een (klein) dorp. De mensen kennen elkaar allemaal persoonlijk, de sociale cohesie is groot en men voelt zich collectief verantwoordelijk voor de gemeenschap
- Het niveau **lokaal** is het eerste niveau van standaardisatie en formele structuur, regels en verbanden. Voorbeelden zijn een dorp, een stad. De mensen kennen elkaar vaak veelal niet, de sociale cohesie is beperkt, maar men voelt zich wel collectief verantwoordelijk voor de gemeenschap op dit niveau. Immers op uitvoerend vlak wordt er een hoop geregeld op dit niveau.
- Het niveau **regionaal** is nodig tbv standaardisatie, formele structuren, regels en verbanden die overstijgend zijn aan het lokale niveau. Meestal een land. Gemeenschappelijke symbolen vertegenwoordigende sporters en teams, koningshuis, vlag. De sociale cohesie is gering maar men voelt zich nog wel deels collectief verantwoordelijk voor de regionale gemeenschap. Alleen zaken die lokale grenzen overschrijden worden op dit niveau geregeld.
- Het niveau **globaal** is nodig tbv universele standards, oorlogsrecht en wereldwijde overlegorganen. Weinig formele structuren. De sociale cohesie is gering maar men voelt zich nog wel verantwoordelijk voor de wereld en de mensheid. Alleen zaken die regionale grenzen overschrijden worden op dit niveau geregeld.

Poging tot ordening

sociaal

1. Voedselvoorziening
2. Regels samenleving
3. Sociale voorzieningen
4. Wijkbijdrage
5. Financiële huishouding
6. Grondstoffen verbruik, inkoop, verkoop
7. Leefbaarheid, milieu
8. Energie
9. Kiesrecht
10. Productie
11. Kennis delen

lokaal

1. Voedselvoorziening
2. Bank: financiering en transacties
3. Verzekering
4. Gezondheidszorg - basis
5. Recht samenleving
6. Sociale voorzieningen
7. Belasting
8. Financiële huishouding
9. Grondstoffen verbruik, inkoop, verkoop
10. Leefbaarheid, milieu
11. Energie
12. Lokale infrastructuur
13. Kiesrecht
14. Onderwijs
15. Kennis delen

regionaal

1. Transport
2. Verzekering: risicoafdekking
3. Gezondheidszorg
4. Belasting lokaal > regionaal
5. Recht grenzen
6. Sociale voorzieningen
7. Grondstoffen
8. Leefbaarheid, milieu: rivieren, lucht
9. Energie
10. Programma's
11. Onderwijs
12. Leger
13. Kennis delen

globaal

1. UVVRM
2. Kennisdeling
3. Standaards
4. Belasting regionaal > globaal
5. Recht (VN), luchtvaart
6. Leefbaarheid, milieu: rivieren, lucht
7. Globale infrastructuur (bijv internet)
8. Programma's ipv instituties

Poging tot ordening toelichting: sociaal

Algemeen:

Het niveau **sociaal** wordt gekenmerkt door een hoge mate van informele structuren, regels en verbanden. Voorbeelden zijn een wijk, een hofje, een (klein) dorp. De mensen kennen elkaar allemaal persoonlijk, de sociale cohesie is groot en men voelt zich collectief verantwoordelijk voor de gemeenschap.

1. Voedselvoorziening Een deel van de voedselvoorziening, bijvoorbeeld een collectieve moestuin. Maar ook de productie van de plaatselijke boeren. Er wordt natuurlijk vooral voedsel geproduceerd vanuit een collectieve verantwoordelijkheid: 'buur'sociale entiteiten en lokaal niveau (zie lokaal).
2. Regels samenleving Normen en waarden en regels (en aanspreken) van de sociale gemeenschap. Zoveel mogelijk wordt hier opgelost. (Roken in de kroeg?)
3. Wijkbijdrage Het deel dat nodig is voor de voorzieningen op sociaal niveau. De rest van de verschuldigde belasting wordt geïnd op lokaal niveau.
4. Sociale voorzieningen Een deel van de sociale voorzieningen. Bijvoorbeeld burenhulp, mantelzorg, baby opvang, koken voor ouderen, buurthuis. De grens ligt ergens bij een collectieve bejaardenvoorziening.
5. Financiële huishouding, De kosten voor de voorzieningen van de gemeenschap worden niet afgedragen naar hogere lagen en dan weer herverdeeld naar onderen. In principe blijft het geld belasting op het niveau waar het wordt aangewend. (bijv. sociale voorzieningen, collectieve energie initiatieven). Er is dus behoefte aan een financiële huishouding met innen van bijdragen, budgettering, vergoeden, kostenbewaking etc.
6. Grondstoffen verbruik Hier zal veelal een hoger belang aan gekoppeld zijn (bijv. een mijn, aardgas etc). De sociale gemeenschap waar het zich bevindt moet eisen kunnen stellen aan hoger liggende lagen van de samenleving (bijv mbt leefbaarheid, volumes, overlast, afnemers, etc)
7. Leefbaarheid, milieu Hier merken de mensen de directe gevolgen van goed of slecht beleid en gedrag. Een deel is verantwoordelijkheid van de gemeenschap. Daarnaast het formuleren van eisen en randvoorwaarden aan meer grootschalige voorzieningen op de hogere lagen.
8. Energie Windmolens, zonnepanelen etc. En zeggenschap mbt meer grootschalige voorzieningen.
9. Kiesrecht Met name voor de bemensing van de 'lichamen' die de voorzieningen op sociaal nivo regelen. Vorm en structuur ervan is eigen verantwoordelijkheid. Daarnaast benoemingen in vertegenwoordiging op lokaal regionaal en globaal niveau. Ieder in een vertegenwoordigende rol legt getrapte verantwoording af aan de naast onderliggende gemeenschap.
10. Productie Elke operationeel producerende organisatie bevindt zich in een sociale entiteit. De productie zal vrijwel altijd ten behoeve van een grotere gemeenschap zijn (buren, lokaal, regionaal). Dus er zal veelal een coöperatieve besturing zijn (strategie, planning, etc).
11. Kennisdeling Een zeer belangrijk principe is dat alle kennis altijd voor iedereen beschikbaar is omdat het belangrijk is voor de totale samenleving. Iedereen en alles moet kunnen profiteren van nieuwe inzichten, ervaringen en ontdekkingen.

Poging tot ordening toelichting: lokaal

Algemeen:

Het niveau **lokaal** is het eerste niveau van standaardisatie en formele structuur, regels en verbanden. Voorbeelden zijn een dorp, een stad. De mensen kennen elkaar vaak veelal niet, de sociale cohesie is beperkt, maar men voelt zich wel collectief verantwoordelijk voor de gemeenschap op dit niveau. Immers op uitvoerend vlak wordt er een hoop geregeld op dit niveau.

1. Voedselvoorziening   Verantwoordelijkheid voor 100% van de voedselvoorziening voor de gemeenschap. En deel wordt geproduceerd en geconsumeerd op sociaal niveau. Maar tbv optimalisatie en diversiteit wordt productie op lokaal niveau afgestemd (en evt inkoop en verkoop geregeld). De gedachte is dat we ophouden met voedsel van over de hele wereld en in alle seizoenen overal (in de rijke wereld) beschikbaar te maken via transport en het creëren van kunstmatige omstandigheden.
2. Bank: financiering en Transacties   Uitsluitend uitvoerende instantie zonder winstoogmerk. Het beheren en afhandelen van financiële zaken is verantwoordelijkheid op lokaal niveau ivm schaalgrootte. Het is een collectieve voorziening en geen onderneming. Financiering vindt plaats obv waardecreatie voor de gemeenschap, de winst zit in de waarde in de toekomst en niet in het financiële rendement.
3. Verzekering   Coöperatieve voorziening. (ook ziektekosten!) Ligt op dit niveau ivm schaalgrootte.
4. Gezondheidszorg-basis   Ivm kwaliteitsborging en schaalgrootte is het wenselijk gezondheidszorg qua uitvoering op lokaal niveau te organiseren
5. Recht lokaal, verkeer, grenzen, infrastructuur   Regelgeving met betrekking tot zaken die het sociale niveau overstijgen. Wetgeving ligt op regionaal niveau. Lokaal handhaving, rechtspraak.
6. Sociale voorzieningen   Voorzieningen die om reden van risico, kwaliteit en capaciteit niet op sociaal niveau kunnen worden geregeld. (ziekenhuis, verpleeginrichting, universiteit etc)
7. Belasting   Alle belasting vanuit de sociale gemeenschappen wordt geïnd door het lokale niveau met uitzondering van het deel dat direct wordt aangewend voor de voorzieningen op sociaal niveau. Een deel wordt afgedragen aan het regionale niveau.
8. Financiële huishouding,   De kosten voor de voorzieningen van de gemeenschap worden niet afgedragen naar hogere lagen en dan weer herverdeeld naar onderen. In principe blijft het geld op het belasting niveau waar het wordt aangewend (bijv. lokale infrastructuur, ziekenhuis, universiteit etc). Er is dus behoefte aan een financiële huishouding met innen van bijdragen, budgettering, vergoeden, kostenbewaking etc. Ook tbv afdracht en controle bijdragen aan hogere laag (regionaal). Iedereen in een vertegenwoordigende rol legt getrapte verantwoording af aan de naast onderliggende gemeenschap (sociaal). Wel worden andere lokale entiteiten ondersteund indien nodig. Vorm nog te bepalen.
9. Grondstoffen verbruik,   Hier zal veelal een hoger belang aan gekoppeld zijn (bijv. een mijn, aardgas etc). De bezittende sociale gemeenschap (afhankelijk van de situatie kunnen meerdere sociale groepen eigenaar zijn) moet eisen kunnen stellen aan hoger liggende lagen van de inkoop, verkoop samenleving (bijv. mbt leefbaarheid, volumes, overlast, etc). Aggregeren, afstemmen bewaken eisen sociaal en lokaal belang aan regionaal niveau. Evt schaarsteverdeling.
10. Leefbaarheid, milieu   Een deel is verantwoordelijkheid van de sociale gemeenschap. Op lokaal niveau aggregeren, afstemmen bewaken eisen en randvoorwaarden sociaal en lokaal belang aan regionaal niveau.
11. Energie   Beleid, plannen, creëren en beheren van de energievoorziening van lokale voorzieningen. Bij voorkeur inkopen van onderliggend niveau. En zeggenschap regionale grootschalige voorzieningen.
12. Lokale infrastructuur   Beleid, plannen, creëren en beheren van lokale voorzieningen. Wegen, riool, stroom, waterleidingnet etc.
13. Onderwijs   Ivm de behoefte aan standaardisatie en schaalgrootte is het wenselijk onderwijs qua uitvoering op lokaal niveau te organiseren
14. Kennisdeling   Een zeer belangrijk principe is dat alle kennis altijd voor iedereen beschikbaar is omdat het belangrijk is voor de totale samenleving. Iedereen en alles moet kunnen profiteren van nieuwe inzichten, ervaringen en ontdekkingen

Poging tot ordening toelichting: regionaal

Algemeen:

Het niveau **regionaal** is nodig tbv standaardisatie, formele structuren, regels en verbanden die overstijgend zijn aan het lokale niveau. Meestal een land. Gemeenschappelijke symbolen vertegenwoordigende sporters en teams, koningshuis, vlag. De sociale cohesie is gering maar men voelt zich nog wel deels collectief verantwoordelijk voor de regionale gemeenschap. Alleen zaken die lokale grenzen overschrijden worden op dit niveau geregeld.

1. Transport, regionale infrastructuur   Beleid, plannen, creëren en beheren van regionale voorzieningen. Regionale wegen, spoor, riool, stroom, waterleidingnet, internet etc.
2. Verzekering   Risico afdekking natuurrampen etc. 'Multilokale coöperatieve voorziening'. Ligt op dit niveau ivm schaalgrootte.
3. Gezondheidszorg   Regelgeving ivm kwaliteitsborging en besmettingsgevaar epidemieën en financiering onderzoek (polio, ebola), complexe ziekten.
4. Belasting lokaal > regionaal   Alle belasting vanuit de sociale gemeenschappen wordt afgedragen aan het lokale niveau met uitzondering van het deel dat direct wordt aangewend voor de voorzieningen op sociaal niveau. De kosten voor de voorzieningen van de gemeenschap worden niet afgedragen naar hogere lagen en dan weer herverdeeld naar onderen. In principe blijft het geld op het belasting niveau waar het wordt aangewend . Op regionaal niveau betekent dit vooral kosten voor bouw en beheer van infrastructuur (spoor, wegen etc). Deze worden afgedragen door het lokale niveau. Er is dus behoefte aan een financiële huishouding met innen van bijdragen, budgettering, vergoeden, kostenbewaking etc. Ook tbv afdracht en controle bijdragen aan hogere laag (globaal). Ieder in een vertegenwoordigende rol legt getrapte verantwoording af aan de naast onderliggende gemeenschap (lokaal).
5. Recht grenzen, infrastructuur   Zaken die spelen op regionaal niveau. (grenzen, lokaal overstijgende voorzieningen). Regionale wetgeving, handhaving, politie (douane), rechtspraak.
6. Sociale voorzieningen   Voorzieningen die om reden van risico, kwaliteit en capaciteit niet op lokaal niveau kunnen worden geregeld. Pensioen?? (Of toch lokaal ?)
7. Grondstoffen verbruik, inkoop, verkoop   Hier zal veelal een hoger belang aan gekoppeld zijn (bijv. een mijn, aardgas etc). De bezittende sociale gemeenschap moet eisen kunnen stellen aan hoger liggende lagen van de samenleving (bijv mbt leefbaarheid, volumes, overlast, etc). Bewaken of volgens gestelde lokale eisen wordt gewerkt. Aggregeren, afstemmen bewaken eisen regionaal (= aggregatie sociaal en lokaal belang) aan globaal niveau. Evt schaarsteverdeling.
8. Leefbaarheid, milieu, lucht, zee, rivieren   Een deel is verantwoordelijkheid van de sociale en lokale gemeenschap. Op regionaal niveau aggregeren, afstemmen bewaken eisen en randvoorwaarden sociaal en lokaal belang aan regionaal niveau.
9. Energie   Beleid, plannen, creëren en beheren van de energievoorziening van regionale (windpark op zee) voorzieningen. Verantwoording regionale grootschalige voorzieningen aan lokaal niveau
10. Programma's   Veel zaken hebben een eenmalig karakter. Organiseer deze in een programma, niet in een institutie die daarna de neiging heeft om zichzelf in stand te willen houden. (bijv, de spellingscommissie, ..)
11. Onderwijs   Beleidsbepaling en capaciteitsverdeling ivm standaardisatie, kwaliteitsborging en schaarsteverdeling. (bijv faculteiten vs. universiteiten: levensvatbaarheid en borging continuïteit tbv noodzakelijke kennisgebieden)
12. Leger   Om de grenzen te verdedigen van de regio en als soort multilevel politiemacht om evt interne conflicten op te lossen. Wordt gevormd door bijdrage elke entiteit (dienstplicht?)
13. Kennisdeling   Een zeer belangrijk principe is dat alle kennis altijd voor iedereen beschikbaar is omdat het belangrijk is voor de totale samenleving. Iedereen en alles moet kunnen profiteren van nieuwe inzichten, ervaringen en ontdekkingen

Poging tot ordening toelichting: globaal

Algemeen:

Het niveau **globaal** is nodig tbv universele standaards, oorlogsrecht en wereldwijde overlegorganen. Weinig formele structuren. Er is geen sociale cohesie maar men voelt zich nog wel verantwoordelijk voor de wereld en de mensheid. Alleen zaken die regionale grenzen overschrijden worden op dit niveau geregeld.

1. UVVRM Universele verklaring van de rechten van de mens
2. Kennisdeling Borging kennisdeling op het gebied van medische zaken, wetenschap, natuur en milieu.
3. Standaards Ontwerp en beheer wereldwijde standaards.
4. Belasting regionaal > globaal Op globaal niveau tbv dekken kosten van de instituties. VN, vredespaleis. Verantwoording aan de naast onderliggende gemeenschap (regionaal).
5. Gezondheidszorg Regelgeving en organisatie ivm epidemieën en financiering onderzoek (polio, ebola).
6. Recht (VN), luchtvaart Zaken die spelen op globaal niveau. Internationaal recht, oorlogsrecht, reglementering luchtvaart, zeevaart, etc.
7. Leefbaarheid, milieu, Regelgeving en handhaving van regio overstijgende zaken mbt milieu en leefbaarheid. Vastgesteld obv door regio's gestelde eisen en randvoorwaarden. Met name zee, rivieren en lucht rivieren, atmosfeer vd aarde en lucht.
8. Globale infrastructuur Internet
9. Programma's Veel zaken hebben een eenmalig karakter. Organiseer deze in een programma, niet in een institutie die daarna de neiging heeft om zichzelf in stand te willen houden. (bijv, de Europese commissie (?)).

Symptomen waaraan we de effectiviteit van de verbetering kunnen zien

- Scheidslijn betaald/onbetaald werk wordt grijs
- 'Deel initiatieven'
- Belegger is mede-eigenaar/verantwoordelijkheid: lange termijn, invloed op de strategie, continuïteit
- Bedrijfsstrategie: stakeholders value
- Business case voor producten, diensten, plannen, politieke keuzes etc obv waarde
- End to end supply chains in evenwicht obv waarde (fair trade principes)
- Van betalen naar helpen/(mee)doen
- Toenemende sociale cohesie
- Aantal puissant rijke mensen neemt af
- Verschil tussen rijkste en armste mensen neemt af
- Aantal mensen dat zich gelukkig voelt neemt toe
- Aantal mensen dat betrokken is, dat invloed heeft/wil hebben, dat een bijdrage levert neemt toe
-

Eisen aan het veranderproces

- Bovenliggende vraag: Hoe ervoor te zorgen dat er een burning platform cq een zeer aantrekkelijk perspectief wordt gepercipieerd door een voldoende kritische massa om in beweging te komen.
- Haalbaar
- Startbaar
- Hefboom karakteristiek, klein en op 1 plaats beginnen met olievlek effect tot groot en wereldwijd
- High impact (in principe wereldwijd)
- Selfpropelling: als de beweging eenmaal de goede kant op gaat, komt het ooit helemaal goed
- End to end (geen suboptimale oplossing die elders kannibaliseert)
- Inspiratie, geen dwang
- Meedoen is verslavend (metafoor sigaretten roken door vrouwen)
- Niet tegen de stroom in vechten, het is een parallel initiatief /alternatief
- Balans: niet alles gaat in 1 keer goed
- (Niet/acceptabel) ten koste van iemand anders
- Geen 'gedwongen ontslagen' bij het veranderproces